

Mirko Mihalj

SPORAZUMIJEVANJE IZMEĐU MUŽA I ŽENE

I. Okvir bračnog (ne) sporazumijevanja

Nesporazumi postoje u svim međuljudskim odnosima, pa tako, ili, još bolje, itekako, i u bračnomu zajedništvu. Ako se složimo da su za kvalitetu bračnog sporazumijevanja najodgovorniji sami supružnici, osim u iznimnim slučajevima, na njihov odnos, dakle, utječe sve ono što utječe i na svakog od njih pojedinačno i na oboje zajedno. Tako bi se predavanje o toj temi moglo podijeliti u manje cjeline, koje bi obradile bar najvažnije faktore o kojima ovisi bračno sporazumijevanje. Navodim moguće točke razmišljanja, a čitateljima ostavljam da sami dovrše što bi pod tim točkama trebalo stajati.

1.1. Osobnost muža i žene:

- a) stupanj zrelosti,
- b) otvorenost, iskrenost, dosljednost;
- c) sposobnost slušanja, suživljavanja;
- d) vrijeme za supružnika itd.

1.2. Odnos s djecom (ako im je Bog dao),

1.3. Odnos s roditeljima, rodbinom, susjedima,

1.4. Odnos s ostalim svijetom,

1.5. Odnos prema ostalim Božjim stvorenjima (ekologija),

1.6. Odnos s Bogom.

2. Nadalje, za bračno zajedništvo, a prema tome i za sporazumijevanje, važno je ispitati kako je uređen život u vlastitoj obitelji. Što je na prvome mjestu? Što bračni par želi ostvariti? U što troši najviše vremena? Raspored (i vremenski)? Odmor? ...

3. Na bračno sporazumijevanje također utječu zaposlenost izvan obitelji, zauzetost poslom, međuljudski odnosi na radnom mjestu.

4. Premda je stajalište prema novcu osobno, ipak je to pitanje prikladnije staviti odvojeno.

5. Ne treba da zaboravimo ni zdravlje, duhovno i tjelesno, iako je i to osobno pitanje, više zbog posljedica, a manje zbog uzroka. Psihičko i fizičko zdravlje također utječu na međuodnose.

6. Na mjestu je i pitanje o životnom smislu. Što je s radošću?

7. I kao zaključak: o tome kakav je čovjek ovisit će i kakvoća njegova odnosa s drugima i s Bogom, ali i obrnuto. A to znači da dobar odnos s Bogom podrazumjeva dobar odnos i sa sobom i s drugima. Prema tome, kad

se takne u bilo koji od ta tri odnosa, to, pojednostavljeno rečeno, mora utjecati i na ostala dva.

II *Nesporazuma je uvijek bilo i bit će*
Što je bilo, opet će biti,
i što se činilo, opet će se činiti,
i nema ništa novo pod suncem.

(Prop 1, 9)

»Današnja je mladež pokvarena do srži, zla, nereligiozna, lijena. Nikad neće biti kao prijašnja mladež. Jednom riječju: Nije sposobna da sačuva našu civilizaciju«. Ne zvuči li poznato ova tvrdnja? Možda ste je negdje nedavno čuli ili ste pak i sami došli do slična zaključka. Ta tvrdnja ipak nije od juče. Stara je nešto više od 3.000 godina i pronađena je na babilonskoj glinenoj pločici.

Što se tiče međuljudskog sporazumijevanja, prema svemu sudeći, ono se nije mnogo promjenilo u poslednjih nekoliko tisuća godina. Nemojte se začuditi: ni Isus Krist nije bio pošteđen nesporazuma. Događalo mu se da ga ni njegovi najbliži nisu shvaćali. Njegovi susreti s majkom, bar oni koji su opisani u evanđeljima, nisu svakiput bili kao susret na Golgoti. Namjerno spominjem taj susret, jer i inače među ljudima najmanje ima nesporazuma kad zajedno pate, kad im je teško, kad zajednički nose križ.

Sjetimo se susreta s majkom kad mu je bilo dvanaest godina i kad ga je nakon trodnevna traženja upitala: »Sinko, zašto si nam to učinio?« On je pak jednostavno »odbrusio«: »Zašto ste me tražili?« (Lk 2, 48 - 49).

Kad su Isusu dojavili da ga majka čeka ispred kuće u kojoj je sjedio, upitao je: »Tko je moja majka?« (Mk 3, 33). A kad mu je na gozbi u Kani Galilejskoj majka dojavila da »Vina nemaju«, odgovorio joj je: »Ženo, što ja imam s tobom?« (Iv 2, 3 - 4).

Ni Petar, kojemu je Isus povjerio Crkvu (usp. Mt 16, 18), nije bolje prošao u osobnim susretima s Isusom. Čak ga je nazvao »sotonom« (Mt 16, 32). Poznato je i nesporazumijevanje između Petra i Pavla).

Osim toga, Isus se nije najbolje osjećao ni u svom zavičaju: »Nije prorok bez časti, doli u svom zavičaju i među rodbinom u svom domu« — ustvrdio je poslije povratka u rodni kraj (Mk 6, 4).

Nesporazumi s ostalim apostolima, a posebno oni s farizejima, daleko bi nas odveli, premda ih je bilo mnogo.

Nesporazumi su, dakle, sastavni dio međuljudskih odnosa. Nesporazumi nisu ništa loše, nisu u sebi zlo. Najčešće nastaju zbog različita viđenja iste stvari, istog događaja. Različitost sama u sebi nije nesporazum, dok neprihvatanje različitosti gotovo nužno vodi do nesporazuma.

Nesporazumi su gotovo uvijek na razini osjećaja i doživljavanja. A budući da su ljudi različiti, nesporazumi su mogući između svih ljudi, pa čak i sa samim sobom. Što se toga tiče, zaista se s Propovjedicom može ustvrditi: »Ništa novo pod suncem.«

No u Svetome pismu, na stranici koja prethodi toj izreci nalazi se »Pjesma o vrsnoj ženi« kao posljednji odlomak knjige Izreka (31, 10 - 31), a započinje riječima: »Tko će naći vrsnu ženu? Više vrijedi ona nego biserje.«

Ako su sporazumi među ljudima neka vrsta biserja, nespোরazumi ipak ne moraju previše zagorčavati život. Treba ih jednostavno prihvatiti. Svi Isusovi nespোরazumi s majkom i Petrom nisu pogoršali njihove dobre odnose.

III »Što se više mijenja, više je isto«

To je francuska izreka, koja je duboko ukorijenjena u životnu stvarnost. Niste li i sami svjedoci da ste nešto na sve načine pokušavali promijeniti što je unatoč svemu vašem trudu bivalo još više isto.

Ta spoznaja nagnala je znanstvenike u SAD na ozbiljno proučavanje međuljudskih odnosa pa su stoga osnovali školu Palo Alto. Plod njihova timskog rada brojne su knjige o međuljudskoj komunikaciji. *Nova komunikacija, Logika komunikacije*. Za ovu temu čini mi se najprikladnija knjiga *Change. Principles of Problem Formation and Problem Resolution*, objavljena 1973. Ovdje donosim kratak odabir iz te knjige, s ponekom svojom interpretacijom.

U knjizi *Change* opisuju se dvije vrste promjena. Prva promjena događa se unutar istog sustava, ili matematski 'skupa'. Npr. u snu možemo trčati, skakati, vikati, mučiti se itd., ali nijedna ta promjena ne pomaže da se izide iz mučna sna. Mòre se možemo osloboditi jedino promjenom stanja, to jest prelazeći iz stanja sna u budno stanje. To je druga promjena, koja se ne može dogoditi unutar istog sustava (u ovom slučaju sna) nego samo promjenom sustava (prelazak iz sna u budno stanje).

1. Svaka promjena podržava sustav

Prva osobina sustava jest da su sve promjene koje se u njemu učine zapravo njegove sastavnice i održavaju njegovo ustrojstvo. Tako npr. mladić koji je oteo djevojku zapravo postaje njezin zarobljenik, koliko i ona njegova zarobljenica. Što je više prisiljava da ga voli, više se boji da će ga prevariti i pobjeći. Budući da se sve odvija u istom sustavu, moguća je samo prva promjena. I što god učine još više otežava njihov položaj. U obiteljskom životu nisu rijetki slični slučajevi.

2. Redoslijed nije važan

Druga je osobina sustava da kojim god redom promjene bile izvršene, rezultat ostaje nepromijenjen. Npr. čovjek sklon piću izaziva svoju ženu da ga kritizira i traži od nje da bolje pazi na njega da bi manje pio. No što ona više prigovara i trudi se da ga zaštititi od pića, on više pije. To opet povećava ženine napade, i tako u beskraj.

Drugi je primjer nestašna djeteta koje se popravi. Tada drugo dijete koje su roditelji dotad smatrali »zlatnim« postane odjednom nestašno, i dapače započne grđiti svoga brata što se dao staviti »u red«.

Slično se događa u obiteljima koje se nikako ne uspijevaju složiti ni u jednom zajedničkom pothvatu. Čim netko nešto predloži, drugi to stalno odbacuju. Ili u nekoj drugoj obitelji u kojoj se tri sestre slaba apetita natječu koja će bolje skuhati jelo, premda sve tri odbijaju da jedu išta što se skuha. I tako, u svim tim primjerima sve se stalno vrti u krug i gotovo da nije moguće odgonetnuti što je uzrok, a što posljedica. U takvu tijeku događanja već je niz godina sukob

Izraela s arapskim zemljama. I u obiteljskom životu bude tako, da sve što god jedan član napravi, drugi to doživljavaju kao izazov na koji treba da odgovore. Taj opet odgovor postaje za drugog izazov i uzrok njegova odgovora. Razlika u načinu na koji jedni i drugi ističu slijed događanja može biti uzrok teških sukoba.

3. Kad ni najveće promjene ništa ne promjene

Treća osobina sustava jeste da spoj simetričnih ili suprotnih sastavnica daje neutralnu sastavnicu. Svijet je prepun takvih spojeva koji na prvi pogled izgledaju neodrživi. Tako: svjetlo i tama, dobro i zlo, prošlost i budućnost, itd.

Mogu stvari biti različite kao dan i noć, pa da prijelaz iz jednog u drugo izgleda krajnje pretjeran, a da se uopće ništa ne promjeni na općem planu. »Da bi spasili grad moramo ga uništiti« - izjavio je neki američki oficir u Vijetnamu.

Nerijetko se čini pogreška u sljedećem: ako je nešto loše, suprotno je dobro. Tako npr. žena koja se razvede sa »slabim« mužem da bi se udala za »jakog« često ustanovi da njezin drugi brak koji je trebao da bude potpuno različit od prvog bude zapravo sasvim mu sličan.

Žalosno je pogledati dugu listu revolucija koje tijekom povijesti nisu konačno ni u čemu uspjele osim što su otežale životne uvjete koje su htjele olakšati i zamjeniti najboljim na svijetu.

IV Kad rješenje postane problem

Raskorak između naraštaja ne postoji od juče i o tome postoje brojna svjedočanstva od davnine. Premda taj sukob traje od pamtivijeka, nitko još nije pronašao način da ga riješi, što opet navodi na pomisao da je nerješiv. No, neki su ipak uvjereni da se to pitanje može i mora riješiti. Upravo to uvjerenje, a ne sam raskorak, uzrok je mnogim nevoljama. Time se, naime, razlike među naraštajima još više povećavaju. Kad su odnosi među naraštajima uglavnom bili zadovoljavajući, čini se da je to stoga što je među njima postojao samo nesporazum koji su znali prihvatiti.

U svagdanjem životu sličan je primjer kad se pokušava pomoći potištenoj osobi. Uza sve pokušaje roditelja i prijatelja da je podignu, ona sve više tone u svoju tugu. Vidjevši to svi u njezinoj okolini, udvostručuju napore da je upozore na lijepe strane života, ne shvaćajući da time od potištene osobe traže da ima samo određene osjećaje, tj. osjećaje radosti i optimizma, i slično, a ne one druge kao žalost, pesimizam. Tako se dogodi da umjesto prolazne tuge u toj osobi izazovu osjećaj neuspjeha akoli pak ne i osjećaj nezahvalnosti prema svima onima koji je vole i žele joj pomoći. A upravo od toga sastoji se depresija.

Tako najčešće postupaju roditelji koji su obuzeti mišlju da je dobro odgojeno dijete sretno dijete. Oni misle da je biti žalostan isto što i biti zao, pa viču na dijete: »Idi u sobu i da nisi izašao dok ne budeš nasmijan.« Dijete ne samo da se osjeća krivo jer ne može osjećati ono što bi trebalo da bi bilo prihvaćeno i smatrano pristojnim nego je obuzeto i nemoćnim bijesom nad tim što mu se događa.

Oni koji pate od nesаницe obično se trude da silom volje zaspe - da bi na kraju otkrili da ostaju potpuno budni. San je po sebi nešto što dolazi spontano, a ne može biti spontan kad se svjesno hoće. No onaj tko pati od nesаницe sve

više gubi nadu s otkucajima sekunda na satu, te poduzima mjere da se izliječi od nesаницe koja stvarno i postane bolest. Za njega »više isto« može značiti da promjeni način ishrane, da ide u postelju prije ili kasnije, da uzima tablete za spavanje. I sve to, umjesto da riješi teškoću, još je više povećava.

U obitelji supružnici obično misle da imaju najbolje ponašanje naspram neprihvatljivu ponašanju njihova bračnoga druga. No u očima supružnika upravo takvo gledište bude ono kojemu najviše smeta da se promijeni. Tako npr. žena može imati dojam da njezin suprug nije dovoljno otvoren. Želi doznati što ona zapravo njemu znači ili što radi kad nije kod kuće itd. Sasvim prirodno, pokušat će to doznati postavljajući mu pitanja, promatrajući njegovo ponašanje i nadzirući ga na različite načine. Osjetivši njezinu pretjeranu radoznalost, suprug će joj najvjerojatnije zatajiti ono što bi joj inače otkrio bez ikakva ustručavanja. Možda će joj propćiti da ne treba sve znati, što će pak kod žene pojačati sumnju: »Kad mi ne govori o nevažnim stvarima, sigurno mora nešto biti!« I tako: što joj se on manje povjerava, ona je upornija u tom da dozna što više. A što ona više navaljuje, on joj se manje povjerava.

Svi ovi primjeri nastoje pokazati kako problemi katkad nastaju jednostavno kao rezultat pogrešno usmjerenih pokušaja da se promijeni stvarna teškoća. Odnosi između supružnika često su nalik na dvoje utopljenika koji su se dokopali malog čamca i koji nastoje održati ravnotežu. Što se jedan više naginje da održi ravnotežu i drugi se mora više nagnuti da se ne bi prevrnuli. A brod bi mirno plovio i bez njihova napora. Ima se također dojam kao da su supružnici povezani (ili razdijeljeni) nevidljivom motkom od nekoliko metara. Svaki pokušaj približavanja jednog istodobno odgurava drugog i obratno. Sve to uzrokuje optužbe bez kraja i nastavlja se u čudnu plesu u kojemu se praktički ne mijenja ništa. U takvim slučajevima dovoljno je da se jedan supružnik manje napreže da održi ravnotežu, to bi ujedno utjecalo na drugog da također smanji svoj napor. Naprotiv, ako zaista ne želi tresnuti u »vodu«.

U životu postoje mnogi slučajevi u kojima se nesporazume može ispravljati suprotnim kao npr. vruće na hladno. No navedeni primjeri pokazuju kako se unutar jednog sustava mogu učiniti sve moguće promjene a da se ništa ne promjeni, jednostavno zbog samog poretka sustava. U takvim prilikama svaka promjena unutar istog sustava još više otežava problem koji se želi riješiti ili pak same promjene stvaraju probleme.

V Kako povećati probleme

Postoje bar tri načina da se problemi učine još veći.

1. Izabere se rješenje koje nijeće da je neki problem problem. Dakle, odgovarajući zahvat nije učinjen.

2. Pokušava se promijeniti teškoća koja je trenutno nepromjenljiva ili pak ne postoji. Intervenira se, dakle, kad ne bi trebalo.

3. Zahvat se čini na pogrešnoj strani. Promjena se pokušava izvesti unutar sustava umjesto na višoj razini ili se pak promjena pokušava izvesti izvan sustava kad je dovoljna promjena unutar sustava.

Na prvi pogled čini se nevjerojatno da ljudi problem pokušavaju riješiti nijećući njegovo postojanje. Narod to ovako izražava: »gurnuti glavu u pijesak«,

»praviti se gluh«, što kazuje i engleska poslovice: »Ako nešto ne gledate, nestat će samo od sebe.«

Nijekanje očitih problema obično ima ozbiljne posljedice. Najčešći je oblik nijekanja obiteljskog problema potreba da se održi odgovarajuća društvena fasada. Riječ je najčešće o obiteljskoj tajni koju zna cijela obitelj, a nitko ne zna da svi znaju. G.B.Shaw zapisa: »U životu postoje dvije tragedije. Jedna je ne ostvariti svoje želje. Druga je ostvariti ih.«

Smijemo se kad čujemo kako je neki pijanac tražio ključevce ispod ulične svjetiljke a ne tamo gdje ih je izgubio, samo zato jer se tamo bolje vidi. Ali isto je tako i kad ljudi definiraju zamišljene situacije kao stvarne, što one i budu prema posljedicama.

Treći način uvećavanja problema jesu paradoksi, koji u ljudskim odnosima stvaraju neodrživa stanja. Tako npr. kad od nekoga tražimo: »Budi spontan - zahtjevamo nešto što po svojoj naravi ne može biti nego spontano. Slično postupaju majka koja od djeteta traži da želi učiti. Dijete, dakle, mora ono što neće, i još k tome treba da hoće to što neće. U bračnim odnosima susreću se također paradoksi tipa »budi spontan«. Naime, orgazam i erekcija su spontane pojave. Što ih se više očekuje, više želi, više traži, to je manja mogućnost da se ostvare. Zapravo, najbolji način da bračni odnos ne uspije jeste da ih se programira.

U ljudskim međuosobnostima mnogo je paradoksa koji se i ne primjećuju. Tako se npr. čuje tvrdnja: »Djeca vole ići u školu« ili čak da »djeca moraju voljeti ići u školu«. To posebno vole čuti roditelji i učitelji, premda ne mora biti u skladu s onim što djeca stvarno misle. Dijete se tada može pitati: »Što je to u meni nenormalno ili loše ako mi nije drago ići u školu?«, ili će pak pomisliti da se u školi ne odnose prema njemu kao prema drugoj djeci pa da zato ne voli ići u školu.

VI *Kako rješavati probleme*

»Izlazi se kroz vrata. Zašto nitko neće da upotrebljava taj izlaz« - pitao je Konfucije. Motivi dugo traju, pa tako i mit o promjenama. Promjene su toliko posvudašnje da bi se očekivalo da to svatko jasno razumije kao i načine kako se postižu.

Evo promjene koja je mogla postati još veći problem. Riječ je o djevojčici koja je prvi put pošla u školu i koja nije mogla podnijeti da je majka ostavi samu u razredu, i nije bilo druge: majka je cijelo vrijeme morala ostati uza nju. To se ponovilo i slijedeći dan i tako sve dok jednoga dana mama nije mogla otpratiti dijete u školu nego je to učinio tata. Dijete je najprije plakalo kad je tata otišao, a poslije se umirilo. Sutradan ju je opet majka dovela u školu i ostavila, a dijete je ostalo mirno i više nije bilo teškoća.

Zamislite da su kojim slučajem dijete odveli psihologu. Što sve ne bi došlo u pitanje? Tako se pukim slučajem dijete izvuklo iz psihijatrijskog dosjea koji bi je pratio cijeli život. A rješenje je bilo u običnom izlasku iz sustava, u prelasku na razinu koja nadilazi problem.

Mark Twain pripovjeda kako su svi dječaci imali odmor osim Toma Sawyera, koji je za kaznu morao okrečiti ogradu tri metra visoku i 30 metara široku. Najteže mu je bilo kad je pomislio kako će ga kolega ponižavati. I kad mu se jedan približio i počeo mu se rugati, Tom nije prestajao raditi nego je dapače radio s još većim marom kao da uživa u poslu. Čak mu je odgovorio:

»Pa nemamo svaki dan prigodu krečiti ogradu.« Dok se Tom pravio da uživa u kazni, kolega je dobio neodoljivu želju da i on kreči. Već sredinom poslijepodneva ograda je bila okrečena s tri sloja a Tom je imao pune džepove novca. Kad su, naime, dječaci vidjeli koliko je to zadovoljstvo krečiti ogradu, molili su Toma da i njima dopusti krečiti, što je on uspio unosno unovčiti.

Uspjevši se izdignuti iznad problema Tom je od problema učinio sretnu priliku. Ovdje je dobro prisjetiti se Epiktetove (1. st.) misli: »Ne uznemiravaju čovjeka stvari (zbivanja) nego mišljenje koje o njima ima.«

Mogli bismo unedogled nabrajati primjere o tome kako su izbjegnute katastrofe upravo zbog izlaska iz okvira. To je npr. i logika džuda. Umjesto da na silu odgovori silom, suparnik se povije pred udarcem, a to je upravo ono što protivnik ne očekuje. Tako npr. pesimist često izaziva druge da izreknu optimistička mišljenja i onda ih dočeka uvjerljivim dokazima o suprotnom, što ove pak tjera da još više čine isto ili da napuste igru. No ta igra potpuno se mijenja ako drugi postane »veći« pesimist od njega.

Kad je riječ o problemima, treba da se ima na umu da svi ljudski problemi imaju u sebi nešto neizbježno, inače nbi ni bili problemi.

Sljedeći primjer govori o mladoj djevojci koja je vrlo neposlušna i drska prema svojoj majci, koja pak očekuje od muža da on svojim autoritetom djeluje na nju. No on ostaje neodlučan pa čak i blag prema kćeri. Bilo to ispravno ili pogrešno, ona može imati dojam da je riječ o njihovoj uroti protiv nje. Naravno da to ne može otvoreno reći. Na savjetovanju predloženo je da otac svaki put kad je kći drska prema majci potraži novčanicu i nagradi kćer bez ikakva objašnjenja. A ako baš kćer želi znati razlog odgovorit će joj: »Jednostavno sam odlučio da ti dam ovu novčanicu.« Tako postaje očito ono što je dosad bilo prešutno u njihovu međuodnosu. Kad »igra« postane razotkrivena, s otvorenim kartama, tada je više nije moguće slijepo igrati.

Drukčiji pristup problemu od uobičajenog, koji ga još više povećava, pomaže da se problem zaista i riješi. Naravno, treba da se zna kada valja izići iz sustava i na koji način djelovati. Kao što javno priznanje »imam tremu« pomaže da se čovjek oslobodi treme pred nastup, isto je tako »što se više mijenja, više je isto«.

Na koncu evo primjera i iz jedne prdstave: Jana je stidljiva djevojka koja traži posao i ne zna kako bi se ponašala pred komisijom. Videći je plašljivu, jedan je mladić pouči kako je onomu tko je plašljiv najbolje da svima kaže kako su lijepi. No ona ne želi laskati i govoriti ono što ne misli, našto je on uvjerava da ljudi zaista postanu lijepi kad ime se kaže da su lijepi i da tu nema ništa loše. Jana postupi prema savjetu i poslije, dok je kratko čekala, zanosno izleti predsjednik komisije pitajući Janu: »Što ste učinili tim ljudima. Jutros su svi bili bezvoljni i umiralo se od dosade u ovoj kući. Nitko nikoga nije primjećivao, a sad su svi živnuli i postali toliko ljubazni da više nikog ne prepoznajem u ovoj kući.« A kad je predsjednik došao kući, i on je bio 'preobražen' pa će svojoj ženi: »Slušaj me, Terez. Žene su na svijetu zato da nam kažu ono što nam je Jana danas rekla. One su na zemlji zato da ljudima kažu kako su lijepi. A najviše to imaju pravo reći one koje su najljepše. Uostalom samo one to i kažu. Ta mlada djevojka mi je rekla da sam lijep. A ona je lijepa. Ti mi stalno ponavljaš kako sam ružan. U to sam uvijek sumnjao jer - ti si ta koja je užasna!«

Kad je Isus pripovijedao primjere o tome kako treba da se ponašamo, onda bi rekao: »Idi i ti, i čini tako«, ili pak »Tko ima uši da čuje, neka čuje.« Što još

reći osim: uzeti nam je u ruke Evanđelje i zajedno s Isusom rješavati svakidašnje nesporazume.

UNDERSTANDING BETWEEN A MAN AND A WOMAN

Summary

This article begins with an assertion which is later elaborated that communication between marriage partners depends principally upon the spouses themselves and the environment in which they live. Misunderstandings can never be avoided at all costs, even during the life of Jesus, as witnessed by the Gospels. Attempts to change a person finish in a dead end. The author discusses the generation gap and the difficulty of bridging it as well as typical attitudes marriage partners have toward each other and problems which arise.